

Раннія буякі прывязуць з Палесся

Ягаднік каля Ельска заклалі з восені, а ўжо вясной пачнуцца работы па доглядзе плантацыі буякоў памерам 17 гектараў

ТОЕ, што развіваць бізнес у глыбінцы не толькі магчыма, але і выгадна, многія прадпрыемальнікі ўжо зразумелі. Зразумелі гэта і мясцовыя ўлады, якія прапануюць бізнесменам у першую чаргу тая памяшканні, што не выкарыстоўваюцца па розных прычынах. Задавальненне агульных інтарэсаў прыводзіць да стварэння новых рабочых месцаў. Як, напрыклад, у Ельскім раёне.

Ён, дарэчы, невялікі, знаходзіцца на поўдні Беларусі і мяжуе з Украінай. Тэрыторыю раёна праз памежны пераход «Новая Рудня» перасякае аўтастрада Жытомір — Бабруйск, ёсць і чыгунка. Так што лагістыка відавочна прывабная для стварэння новых вытворчасцяў.

Агульнавядома і тое, што прадпрыемствы атрымліваюць пэўныя падатковыя палёгкі, тут значна таннейшая рабочая сіла і зусім іншае стаўленне. Тых, хто сапраўды ўкладаецца ў развіццё рэгіёна, на руках носяць. Бо ўрэшце гэта дзейнасць дае і рабочыя месцы, і сродкі ў мясцовы бюджэт.

Вось толькі апошнія прыклады. Будынак, дзе некалі размя-

шчаўся навучальна-вытворчы камбінат, за адну базавую ў 2009 годзе купіў новы ўласнік. Правёў адпаведную рэканструкцыю і перапрафіляванне пад свае патрэбы. Зараз тут швейнай цэх прыватнага вытворчага ўнітарнага прадпрыемства «Палімер-валакно». Яго кіраўнік Вадзім Ільюк гаворыць, што набывалі памяшканне менавіта пад пашырэнне ўжо існуючага бізнесу. Цяпер з прадукцыі асноўнай вытворчасці — сінтэпону — шыюць разнастайныя вырабы: пасцельную бялізну і спецадзенне.

Дзесяць мясцовых жыхароў знайшлі тут работу і не скардзяцца на зарплату. Супрацоўнікаў задавальняюць добрыя ўмовы працы, кажа швачка Аксана Бабаед. Сапраўды, для людзей тут абсталявалі не толькі зручныя рабочыя месцы, але і ўсе бытавыя памяшканні. Праўда, адзначаюць арганізатары справы, высокакваліфікаваных кадраў у невялікім Ельску не хапае.

Яшчэ адна магчымасць для арганізацыі прыватнага бізнесу і гаспадарскага стаўлення да зямлі — яе арэнда. На 17 гектарах, арандаваных у камунальнага сельскагаспадарчага прадпрыемства «Дабрынь», па восені закладзена

плантацыя буякоў.

У таварыства з абмежаванай адказнасцю «Бэрымар» ужо ёсць вопыт вырошчвання гэтай культуры пад Мінскам. На поўдні краіны заклалі другую плантацыю. Гавораць, пад Ельскам будуць вырошчваць раннія сарты, а ў цэнтры Беларусі — больш познія. У выніку атрымаецца бесперапынны цыкл. Усё прадумана: каштоўная і карысная ягада раней трапіць на рынак. Ад гэтага выйграе і вытворца, і пакупнік.

Праўда, і затраты на пачатковым этапе даволі вялікія. Гэта не толькі саджанцы з гадавальнікаў. Тут трэба было стварыць асаблівы склад глебы. Пад кожную расліну паклалі прыкладна 300 літраў торфу. Каб добра рос адзін кустік, пад яго трэба «укласці» ад 10 да 50 рублёў. Плюс патрэбны адказныя спецыялісты, якія ведаюць, як усё зрабіць правільна.

Між тым арганізацыя справы тут не аматарская: кроплевая сістэма паліва пад кантролем камп'ютара забяспечыць расліну вадой з усімі неабходнымі пажыўнымі рэчывамі. Гэта дасць прыбаўку да ўраджаю да 40%. Урэшце плануецца з 40 тысяч кус-

Дэпутаты Гомельскага абласнога Савета знаёмяцца з арганізацыяй справы па вырошчванні буякоў.

тоў атрымліваць каля 70 тон ягад штогод.

На таварную магутнасць плантацыя буякоў павінна выйсці ў 2022 годзе. Адля мясцовых людзей гэта азначае дадатковы сезонны заробак. Арганізатары справы будуць наймаць людзей для збору ягады. На гектар патрэбна дзесяць чалавек. Значыць, на 17 спатрэбіцца адначасова 170.

Пры гэтым плануецца усё зрабіць як у галандцаў ці ў палякаў. Еўрапейцы для ручнога збору наймаюць людзей пры наяўнасці медасведчання. Ягаду збіраюць у спецыяльных пальчатках і добра ведаюць, як яе правільна не толькі зняць з кустоў, якія дасяга-

юць 2,5 метра ў вышыню, але і не пашкодзіць пры ўкладцы. Бізнес-план прадугледжвае, што збыт ельскіх буякоў у свежым выглядзе будзе ажыццяўляцца на мясцовых рынках, у гандлёвых сетках, а таксама за межы Беларусі.

У Ельскім раёне цяпер зарэгістравана 188 суб'ектаў малога і сярэдняга прадпрыемальніцтва. 68 з іх — юрыдычныя асобы, астатнія — індывідуальныя прадпрыемальнікі. Удзельная вага паступленняў у бюджэт вырасла да 43,5%. У планах — рэалізацыя некалькіх новых вытворчых інвестыцыйных праектаў.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

ЗНАЁМЦЕСЯ: СТАРАСТА!

ВЁСКА ТРЫМАЕЦЦА НА ІНЦЫЯТЫЎНЫХ

Гэта аксіёма, даказаная жыццём. З карты населенага пункта могуць знікнуць пошта, ФАП, школа, нават крама, але пакуль там жыве нехта актыўны і неаб'якавы, яшчэ не ўсё страчана. Вось, напрыклад, вёска Кузьмінчы Чавускага раёна. Сем'яў тут не болей, чым у гарадскім шматпавярховіку, — каля ста. Але яны не сумуюць, актыўна ўдзельнічаюць у грамадскім жыцці сваёй малой радзімы. Не адмаўляюцца і рублём падтрымаць нейкія важныя справы. Не тое каб яны былі тут такія асаблівыя, гэта ўсё стараста Лідзія ХЛАПКОВА, якая ўмее зацікавіць кожнага.

Дзмітрый ІЛЫН у гасцях у Лідзіі ХЛАПКОВАЙ.

Старшыня Антонаўскага сельскага Савета Дзмітрый ІЛЫН:

— Грамадскую работу на вёсцы арганізоўваюць нашы старасты, іх у нас на 22 населеныя пункты 17. Яны паведамляюць пра праблемы грамадзян, пачынаючы ад вулічнага асвятлення і заканчваючы работай аўтакрам. У аграгарадках ёсць яшчэ і старшыя па дамах. Людзі самі вылучаюць тых, каму больш за ўсё давяраюць. Наша Лідзія Хлапкова якраз з іх ліку, карыстаецца вялікім аўтарытэтам у вясцоўцаў. Разам з Кацярынай Грэжававай знайшлі кантакты людзей, родных якіх пахаваны на нашых могілках. Расказалі ім пра сумны стан месцаў пахавання, заклікалі фінансава падтрымаць. І людзі адгукнуліся. Цяжка пераацаніць работу нашых памочнікаў, яны працуюць, лічы, за добрае слова. Па выніках года ўзнагароджваем найлепшых. Сумы невялікія, але ж галоўнае — гэта ўвага.

проста памочнік, але і калега па дэпутацкай дзейнасці. Прычым ужо ў другім скліканні. «Ёй лёсам наканавана быць старастам, — смеецца старшыня Антонаўскага сельскага Савета Дзмітрый ІЛЫН. — Людзі самі выказаліся на яе карысць. Нават выбару не пакінулі».

Народ паслугамі старасты не злоўжывае, але звяртаецца рэгулярна. Калі нешта вельмі сур'эзнае, выходзяць на старшыню.

— Але спачатку Васілеўне паведамаць, потым ідуць да мяне, — удакладняе Дзмітрый Ільін.

Кузьмінчы заўсёды была вясёлая вёска. Калі клуб існаваў, жыхары збіраліся там, цяпер спецыяльнага памяшкання няма. Але насельніцтва не сумуе. Летась сваімі сіламі арганізавалі цудоўнае Святае вёскі.

Людзі паміж сабой сазваніліся, падрыхтаваліся. Прыйшлі і старыя, і маладыя. Кожнаму зносін не хапае, пра апошнія навіны даведацца хочацца.

— Не ва ўсіх жа сацработнікі ёсць. Ды і гаспадарку мала хто трымае, — уздыхае

Для настрою.

суразмоўніца. — Тры каровы засталіся на ўсю вёску. Як тут не засумаваць. Не тое каб людзі лянівыя, проста па ўзросце ўжо складана даглядаць.

Жанчына прызнаецца, што асабіста ёй добра падымае настрой яе кот Кузя. А як яшчэ назваць чатырохногага жыхара Кузьмінічаў? Прыгажун, з доўгімі кутасікамі на вушах. Яго жанчыне падарылі.

Людзі ў вёсцы жывуць не вельмі багата, але душа ў іх — сапраўдная скарбніца. Галоўнае — падыход знайсці. Вельмі дапамагае старасту ў грамадскай справе аднасяльчанка — старшыня раённай ветэранскай арганізацыі Кацярына ГРЭКАВА.

— Заклікаем людзей на добрыя справы. Нядаўна дапамагалі нашай бальніцы з набыццём новага абсталявання. Прыходжу да людзей і кажу: бальніца ж пра наша здароўе дбае, трэба дапамагчы. У асноўным адгукваюцца. Хто дасць рубель, хто два, хто тры — сума не мае значэння, галоўнае — удзел. Вось больш за 500 рублёў сабралі на агароджу для могілак. Купілі жалезабетонныя слупы, драўніну. Ратавальнікі абазначылі аварыйныя дрэвы, мясцовае лясніцтва дапамагло знесці. Разам мы — сіла.

— Стараемся падняць народ, хоць ён часам і супраціўляецца, — усміхаецца Кацярына Грэжава. — Але людзі ў нас сумленныя. На бальніцу як пачалі збіраць грошы, некаторыя і зараз прыносяць. Мы лішні раз нават і старшыню стараемся не турбаваць. Людзей старых шмат, кожнаму нешта трэба. Калі можам, самі дапамагаем. А вась тых, хто маладзейшы і пачынае злоўжываць нашай увагай, хутка ставім на месца, тлумачым, што не ўсё можна вырашыць за кошт іншых, трэба і самім нешта рабіць. Канешне, сумнавата ў вёсцы бывае, асабліва зімой. Схадзіць асабліва нямна куды, толькі ў краму. Збіраемся там а першай гадзіне дня, калі хлеб прывозаць, нешта прадумваем. Так і жывём. І ў горы заўсёды побач. Калі нехта памірае, усё адгукваюцца. Дапамагаем хто чым можа, так заўсёды было на вёсцы.

Нэлі ЗІГУЛЯ.